

— Verslag van de —
INFORMATEURS

*Jan Luteijn
Dick van Sluis*

13-04-2026

Eindrapportage informateurs Krimpenerwaard 13 april 2026

1. Inleiding

Opdracht aan de informateurs

Na het duidingsdebat van 2 april 2026, waarin de verkiezingsuitslag is besproken, heeft de gemeenteraad van Krimpenerwaard twee informateurs benoemd. Wij hebben de opdracht (bijlage 1) gekregen om met alle partijen in gesprek te gaan, waarbij elke partij twee vertegenwoordigers heeft afgevaardigd. Deze gesprekken vonden plaats op een externe locatie binnen de gemeente Krimpenerwaard. Wij hebben onze opdracht aanvaard vanuit de motivatie om aan het werk te gaan voor de gehele gemeenteraad. Om met passie en betrokkenheid voor u allen te werken.

Wij hebben op basis van deze gesprekken de belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen partijen in kaart gebracht, evenals de randvoorwaarden voor een stabiele samenwerking. Daarbij is gesproken over voorkeurscoalities, over de rol die partijen voor zichzelf zien in een coalitie, over speerpunten in een akkoord, onderling vertrouwen tussen mogelijke coalitiepartners en over wethouderskandidaten.

De bevindingen zijn vastgelegd in dit eindverslag, inclusief een advies voor de formatiefase. Daarbij hebben de informateurs de vraag ontvangen om te streven het verslag uiterlijk op 10 april 2026 op te leveren. Helaas is gezien het korte tijdsbestek dat niet gelukt. Het eindrapport zal op maandag 13 april 2026 worden verstuurd en wordt op 14 april 2026 toegelicht en besproken in de gemeenteraad.

De informatiefase is op een uitstekende wijze ondersteund door de griffier, mevrouw Saskia van Dijk, in haar rol als onafhankelijk procesbegeleider.

Wij kijken terug op open en constructieve gesprekken, die gezamenlijk een duidelijk beeld hebben opgeleverd van de standpunten, wensen en mogelijkheden van de politieke fracties. Voor de details verwijzen wij u naar de bijgevoegde gespreksverslagen.

2. Aanpak proces

Wij hebben in het kader van de opdracht alle partijen individueel gesproken op een neutrale locatie binnen de gemeente. De gesprekken vonden plaats in een open en prettige sfeer waarin voldoende ruimte was om alle aspecten te bespreken. Verschillende gesprekspartners hebben dit ook expliciet aan ons bevestigd.

Ter voorbereiding op de gesprekken zijn tien vragen geformuleerd (bijlage 2) die in alle gesprekken in ieder geval aan de orde zijn gekomen. Op deze wijze is een gelijk speelveld gecreëerd voor alle partijen en konden de uitkomsten met elkaar worden vergeleken.

De gesprekken hebben plaatsgevonden op 4 april 2026 en 8 april 2026. Naar aanleiding van deze eerste gespreksronde heeft met de fracties van SGP en Leefbaar Krimpenerwaard afzonderlijk nog een tweede gesprek plaatsgevonden, om nog enkele openstaande vragen te bespreken.

3. Verkiezingsuitslag

De verkiezingsuitslag in de gemeente Krimpenerwaard laat een duidelijke verschuiving zien binnen het politieke landschap van lokale partijen. Leefbaar Krimpenerwaard is als grootste partij geëindigd en heeft daarbij forse winst geboekt, terwijl VGBK juist zetels heeft verloren. Tegelijkertijd blijft het bredere beeld er één van continuïteit: meerdere partijen behouden dezelfde omvang, de raad blijft uit tien fracties bestaan en geen enkele partij heeft een meerderheidspositie.

Opvallend is dat de verschuivingen zich vooral binnen het lokale domein afspelen. Kiezers lijken niet zozeer te zijn overgestapt van lokale naar landelijke partijen, maar hebben binnen lokale partijen andere keuzes gemaakt. Daarbij lijkt er ook sprake van een zekere beweging naar de rechterkant van het politieke spectrum. De entree van een nieuwe partij, Forum voor Democratie, met drie zetels zorgt daarnaast voor een nieuw politiek geluid in de gemeente Krimpenerwaard.

Al met al bevestigt de verkiezingsuitslag het beeld van een politiek landschap waarin samenwerking noodzakelijk blijft en waarin de vorming van een stabiele en daadkrachtige meerderheidscoalitie vraagt om zorgvuldige afstemming tussen meerdere partijen.

4. Inhoudelijke bevindingen uit gesprekken

De gesprekken lieten een duidelijke rode draad zien en brachten verschillende aandachtspunten naar voren, die zijn meegewogen in de totstandkoming van het advies.

Akkoord

De gesprekken lieten een duidelijke voorkeur zien voor een akkoord tussen partijen die toetreden tot de coalitie. Een ruime meerderheid van de gemeenteraad van Krimpenerwaard geeft daarbij aan nog niet toe te zijn aan een raadsbreed akkoord. Het akkoord kan daarbij de vorm hebben van een akkoord op hoofdlijnen.

Tegelijkertijd hebben partijen aangegeven dat er ruimte moet zijn voor alle politieke partijen om invloed uit te oefenen op het akkoord. Wij hebben deze bereidheid bij alle partijen ervaren en adviseren om hiervoor een zorgvuldig proces af te spreken.

Daarnaast achten wij het van belang dat richting partijen wordt toegelicht waarom de aangedragen punten wel of niet zijn opgenomen in het akkoord.

Samenwerking

Als tweede punt benoemen we de raadsbrede wens om te werken aan een andere bestuurscultuur. Meerdere partijen merken op dat er te weinig openheid en ruimte bij de coalities is gevoeld om inbreng te leveren. Moties en amendementen zouden niet voldoende gemotiveerd zijn afgewezen. De persoonlijke contacten tussen wethouders en raadsleden van niet-coalitiefracties worden als onvoldoende aangemerkt.

Besturen vanuit de inhoud en minder vanuit gemaakte afspraken wordt door meerdere partijen als een kans gezien om de samenwerking binnen de raad te vergroten.

Daarnaast verdient de samenwerking tussen raad en college meer aandacht alsmede begrip voor de juiste rolverdeling tussen beide.

Speerpunten

Participatie

De bestuurscultuur in relatie tot inwoners en ondernemers is ook in alle gesprekken aan de orde gesteld. Inwoners voelen zich niet of te weinig gehoord. En dit leidt soms tot protest tegen plannen dat wellicht voorkomen had kunnen worden. Dit aspect heeft ook te maken met de grote omvang van de gemeente Krimpenerwaard met haar vele kernen.

Vanuit dit gegeven zal extra inzet op participatie en betrokkenheid van inwoners nodig zijn. Dit wordt door alle partijen gezien. Er zijn voorbeelden gedeeld hoe partijen dat voor zichzelf zien en er zijn ook suggesties op welke manier de gemeente als geheel dit zou kunnen omarmen. Ook de zichtbaarheid van de gemeente in de kernen hoort daarbij. Ons advies is om dat met urgentie te bespreken en dit als thema van het gehele gemeentebestuur vast te leggen.

Organisatie

De nieuwbouw van het gemeentehuis in Bergambacht is een kans om de efficiency en de dienstverlening voor inwoners en ondernemers te optimaliseren. In de gesprekken zijn hierover door enkele partijen zaken geduid. Ook hiervan geldt dat het wijzer is om deze zaken met elkaar te bespreken dan over elkaar te oordelen.

Wonen

Wat speerpunten betreft valt op dat er één speerpunt is met de hoogste urgentie voor iedereen. De woonopgave in relatie tot ruimtelijke mogelijkheden in Krimpenerwaard. Alle partijen maken zich zorgen over voldoende woningen voor jong en oud en regelmatig wordt deze zorg ook verbreed tot de wens voor een goede leefbaarheid en voorzieningen in de dorpen. Deze woonopgave wordt nog complexer als ook huisvesting moet worden geboden aan statushouders en vluchtelingen.

Provincie

Deze urgentie knelt temeer omdat veel gesprekken zorg opleveren als het gaat om de relatie met andere overheden en in het bijzonder met de provincie Zuid-Holland. Voor velen is duidelijk dat dit laatste punt op korte termijn bestuurlijke urgentie moet krijgen. Deze urgentie verdient invoelingsvermogen voor alle belangen, onderhandelingsvaardigheden van bestuurders, ruimte voor onderhandelingen en een bestuurlijke daadkracht die kan rekenen op steun in de raad.

Er is een beeld dat onvoldoende voor het voetlicht komt hoeveel de gemeente Krimpenerwaard geleverd heeft voor landelijke en/of provinciale doelen. Aan de andere kant realiseren partijen zich dat een grote gemeente als Krimpenerwaard ook moet leveren. Te denken is aan woningbouw, bedrijventerreinen, energietransitie, landbouw, natuur, statushouders en vluchtelingen. In de gesprekken is gedeeld hoe partijen hier over denken en op welke manier deze brede opgave vooral in relatie tot de provincie zou kunnen worden gerealiseerd. Dit verdient nadrukkelijk aandacht in het akkoord.

5. Conclusie en advies

Aanvankelijk tekende in onze gesprekken zich een coalitie aan van Leefbaar Krimpenerwaard, SGP, CDA en VVD. Deze coalitie kent winnaars en partijen die stabiliseren in zetelaantal. Aandachtspunt was wel of deze coalitie voldoende vernieuwend zal blijken omdat drie van de vier huidige partijen de afgelopen bestuursperiode deel uit maakte van de coalitie. Deze zorg was er zeker bij de fractie van Leefbaar Krimpenerwaard.

Een ander belangrijk punt voor partijen was de invulling van de portefeuille Ruimte en Wonen. De grootste fractie claimde deze, maar ook de VVD. Voor de SGP was van doorslaggevend belang wie de wethouder hiervoor zou zijn. Aanvankelijk waren vier van de vijf namen van mogelijke wethouders bekend. Bijna alle partijen herkennen het grote belang van deze portefeuille en aan de competenties en kwaliteiten van deze beoogde wethouder werd zwaar gehecht.

De fractie GroenLinks-PvdA heeft in het gesprek te kennen gegeven bestuurlijke verantwoordelijkheid te willen dragen waarbij niet geopteerd wordt voor de Ruimte en Wonen portefeuille. In het gesprek hebben wij beproefd hoe deze partij staat tegenover andere mogelijke coalitiefracties en dat heeft ons overtuigd dat een vruchtbare samenwerking mogelijk is.

Naast de nu vijf genoemde partijen (LK, SGP, CDA, GroenLinks-PvdA en de VVD) hebben de anderen in eigen bewoordingen duidelijk gemaakt welke positie zij willen innemen in de totstandkoming van een coalitie. VGBK toont daarin bescheidenheid vanwege het ontstane verlies, Forum voor Democratie is in principe bereid maar breed draagvlak voor deelname van Forum voor Democratie aan de coalitie kan niet rekenen op brede steun vanuit andere partijen.

De ChristenUnie is bereid tot een bepaalde steun en in iets mindere mate geldt dat ook voor D66, maar beiden ervaren hun omvang als zodanig dat deelname aan een coalitie niet voor de hand ligt. Voor Pro Krimpenerwaard geldt dat zij onder voorwaarden deel willen nemen aan een coalitie, maar dat hun optreden en verwoording naar anderen in de afgelopen periode, samenwerking met andere partijen als niet haalbaar wordt ervaren.

Tijdens het tweede gesprek met SGP en Leefbaar Krimpenerwaard is gesproken over de randvoorwaarde van de SGP ten aanzien van de competenties en ervaring van de wethouder Ruimte en Wonen die Leefbaar Krimpenerwaard wenst voor te dragen. Nadat de naam van de beoogde wethouderskandidaat, de heer Dick van Sluis, bij ons bekend werd, hebben wij de fractie van Leefbaar Krimpenerwaard verzocht dit voor te leggen aan de fractie van de SGP. De terugkoppeling van dit bilaterale gesprek gaf ons vertrouwen om ons eindadvies te formuleren.

Als we recht doen aan de zorg van de grootste partij Leefbaar Krimpenerwaard ten aanzien van de slaagkans op een vernieuwende bestuurlijke aanpak én de vorming van een stabiele meerderheidscoalitie is onze conclusie dat een coalitie van:

[Leefbaar Krimpenerwaard, SGP, CDA en GroenLinks-PvdA](#) het meest kansrijk is.

Deze coalitie kan rekenen op een meerderheid van 17 raadszetels en bestaat uit louter winnaars als het gaat om stemmenaantallen. Zij bestaat uit twee huidige coalitiepartijen waarvan de beoogde wethouders kunnen rekenen op groot draagvlak. Deze partijen, SGP en CDA, reflecteren bovendien op de resultaten van de afgelopen bestuursperiode en geven ons de overtuiging dat zij aan de beoogde vernieuwing voluit willen meewerken. Naast deze twee partijen komen er twee nieuwe coalitiepartners, Leefbaar Krimpenerwaard en GroenLinks-PvdA die kunnen zorgen voor vernieuwing en verjonging. Deze vier partijen opteerden allen voor vijf wethouders wat wij ook willen adviseren gelet op de omvang én de opgaven van de gemeente plus de gewenste vernieuwde bestuurscultuur. Bijkomend voordeel is dat GroenLinks-PvdA een wethouder wenst voor te dragen die in de gemeente Krimpenerwaard woont.

6. Resume

Wij geven de volgende aandachtspunten mee aan de formateur en onderhandelende partijen;

1. Kies voor een akkoord op hoofdlijnen tussen coalitiepartijen, met ruimte voor inbreng van andere partijen en een transparante motivering van gemaakte keuzes;
2. werk aan een open bestuurscultuur met meer ruimte voor inbreng van alle partijen, betere samenwerking en rolvastheid tussen raad en college en een sterkere focus op inhoud boven afspraken;
3. zet met urgentie in op versterking van participatie en zichtbaarheid in alle kernen;
4. benut de nieuwbouw van het gemeentehuis in Bergambacht als kans om de dienstverlening en efficiëntie van de organisatie te verbeteren en ga hierover met elkaar in gesprek;
5. geef prioriteit aan de woonopgave door te zorgen voor voldoende woningen voor alle doelgroepen, met oog voor leefbaarheid, voorzieningen en de extra druk door huisvesting van statushouders en vluchtelingen;
6. geef bestuurlijke prioriteit aan het versterken van de samenwerking met de provincie Zuid-Holland, met oog voor wederzijdse belangen en een gezamenlijke aanpak van de brede ruimtelijke en maatschappelijke opgaven.

7. Tenslotte

Onze dank gaat uit naar alle gesprekspartners voor de open en respectvolle wijze waarop de gesprekken zijn gevoerd. De ondersteuning die wij van de griffier Saskia van Dijk hebben ervaren is bijzonder gewaardeerd. Zowel in de voorbereiding als in de gesprekken en bij de totstandkoming van ons advies.

Wat het vervolgproces betreft geven we in overweging een procesbegeleider van buiten te vragen. Dit kan het tempo vergroten maar ook omdat mensen van buiten beter in staat zijn om de “verbaasde vraag” te stellen.

Als laatste nog een aandachtspunt voor het nieuwe gemeentebestuur dat van start gaat. Partijen liggen op tal van terreinen dicht bij elkaar en hebben allen het algemeen belang van Krimpenerwaard op het oog. Het goede gesprek met elkaar over hoe de dingen gaan en op welke wijze men elkaar bejegend kan helpend zijn bij de start van deze periode. Ons advies is om binnenkort hierin te investeren om elkaar ook van mens tot mens beter te leren kennen en waarderen. Mogelijk kunnen de burgemeester en griffier hier het voortouw in nemen.

Als informateurs danken we u voor het in ons gestelde vertrouwen en beëindigen hiermee onze opdracht. Wij wensen het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie van gemeente Krimpenerwaard wijsheid en daadkracht bij het besturen van uw mooie en waardevolle gemeente!

Jan Luteijn
Dick van Sluis

Bijlage

1. Opdracht informateurs
2. 10 vragen 1^e gespreksronde
3. Gespreksverslagen